

## Reforma pietei de energie electrica a UE în impas, din cauza conflictului privind energia nucleara (articol EuropeanNewsroom)

**Parlamentul European a dat unda verde pentru începerea negocierilor cu Consiliul UE pentru reformarea pietei de electricitate a Uniunii. Cu toate acestea, activitatea Consiliului este în prezent blocata, din cauza dezacordurilor, în principal dintre Germania si Franta, cu privire la finantarea energiei nucleare, relateaza platforma media European Newsroom (enr) în articolul de fond publicat vineri.**

Odata cu o reforma a pietei europene de electricitate, eurodeputatii doresc sa protejeze mai mult consumatorii împotriva fluctuatiilor preturilor. Cetatenii ar trebui sa aiba dreptul la contracte cu pret fix, precum si la contracte cu preturi dinamice, potrivit pozitiei de negociere a Parlamentului European, adoptata joi, la Strasbourg. Consumatorii ar trebui sa primeasca, de asemenea, mai multe informatii cu privire la optiunile disponibile.

La baza pozitiei parlamentare a fost o propunere legislativa a Comisiei Europene din martie. La mijlocul lunii iulie, Comisia pentru Industrie si Energie a Parlamentului European a modificat propunerea - prin limitarea puternica a subventiilor pentru industria nucleara - în pregatirea discutiilor cu statele membre pentru finalizarea textului. Acest mandat a fost aprobat joi de eurodeputati (366 de voturi pentru, 186 împotriva, 18 abtineri). Aceasta pozitie în comisia parlamentara ar fi putut fi aprobata fara vot în plen, cu exceptia cazului în care s-ar fi opus în mod expres cel puțin 71 de membri alesi. Exact asta s-a întâmplat, totusi, rezultând un vot oficial fara posibilitate de amendamente.

Protestul a fost condus de membrii delegatiilor PPE (Franta) si Renew, care au considerat ca textul este prea restrictiv cu privire la accesul centralelor nucleare la mecanismele de pret garantate de guvern si risca sa puna în pericol "revizuirea majora" a "flotei nucleare" franceze. Deputatii liberali sloveni, români si cehi de la Renew si-au unit fortele cu conservatorii si reformistii europeni de centru-dreapta (ECR) si europarlamentarii de la stânga radicala. Ei nu au putut împiedica adoptarea textului, care a ramas neschimbat.

Odata cu reforma pietei de electricitate, Comisia Europeana vrea sa evite o explozie a preturilor pentru consumatori si sa promoveze extinderea energiilor regenerabile. Conform propunerii, trebuie promovate în special contractele pe termen lung pentru producerea de energie electrica din energii regenerabile si energie nucleara.

Cu toate acestea, nu exista înca o pozitie comuna în rândul tarilor UE. Potrivit diplomatilor UE, în trecut au existat temeri ca industria nucleara franceza ar putea fi favorizata în mod disproportionat. Până acum, Germania si Franta au fost în dezacord între ele.

### Disputa Consiliului privind energia nucleara continua

Reforma pietei de energie electrica a fost blocata în Consiliu, deoarece Franta cere ca subventiile pentru dezvoltarea contractelor pentru diferenta public-privat (CfD) sa se poata aplica si activitatilor nucleare existente. Statul ajunge la un acord cu un producator pentru un pret fix pentru cumpararea si vânzarea energiei electrice pe o anumita perioada, iar apoi ramburseaza diferenta în functie de nivelul pretului real, daca a fost mai mare sau mai mic decât pretul fix. Germania, Austria, Luxemburg si Italia sunt împotriva extinderii acestora la activele nucleare.

Austria si Luxemburg nu sunt de acord din cauza opozitiei lor istorice fata de energia nucleara, Germania si Italia din cauza particularitatii mixului de electricitate din Franta, aproape 80% din electricitate fiind produsa prin intermediul energiei nucleare. O astfel de masura ar aduce beneficii companiilor franceze fata de cele din restul continentului, deoarece ar avea ca rezultat o subventie publica automata pentru producatorii interni de energie în caz de criza, ferind permanent companiile franceze de fluctuatiile preturilor.

Slovenia, ca și alți membri ai UE reuniti în jurul Franței, nu va fi de acord să "nu privilegieze energia nucleară, care este cheia decarbonizării și tranziției ecologice", a declarat ministrul sloven pentru Mediu, Clima și Energie, Bojan Kumer. În același timp, acest lucru ar pune și presiune în creștere asupra preturilor, a adăugat el.

Kumer a salutat contribuția președinției spaniole la convergența pozițiilor cu privire la reforma pieței de energie electrică. El a subliniat că cheia este găsirea unui numitor comun și că atât blocul german, cât și cel francez, trebuie să lucreze la acest lucru. În ceea ce privește utilizarea CfD, Slovenia este în favoarea flexibilității maxime.

"Vrem ca acest lucru să ajungă la consumatorul obișnuit, nu doar la afaceri și industrie", a afirmat Kumer, care a susținut și un control eficient la nivel european, asupra redistribuirii veniturilor și a subvențiilor.

Săptămâna trecută, președinția spaniolă a Consiliului UE a distribuit prima sa propunere oficială pentru a deschide calea negocierilor privind reforma pieței UE de electricitate. Proiectul include concesiile către Franța, introducând în același timp controale pentru a evita denaturarea pieței, ceea ce preocupă în special Germania.

Noua propunere a președinției spaniole se concentrează pe acele aspecte în care există dezacorduri și, în special, urmărește să rezolve pozițiile Parisului și Berlinului cu privire la CfD.

Al treilea vicepreședinte al Guvernului spaniol și ministru pentru Tranziție Ecologică, Teresa Ribera, a declarat săptămâna trecută presei de la Bruxelles că este încrezătoare că statele membre vor putea ajunge la un acord "în câteva săptămâni", care să permită începerea negocierilor finale cu Parlamentul European.

Punerea consumatorilor pe primul loc?

Propunerea președinției spaniole definește caracteristicile de proiectare ale instrumentelor pentru a asigura viabilitatea economică pe durata de viață a centralelor nucleare. De asemenea, cere ca veniturile din CfD să fie distribuite clienților finali.

În plus, aceste contracte pentru diferență trebuie să fie concepute astfel încât să se asigure că nu există o compensație insuficientă sau supracompensare, să determine cuantumul remunerațiilor printr-un proces de licitație transparent și nediscriminatoriu și să evite denaturarea concurenței și a comerțului pe piața internă, care decurg din distribuirea veniturilor către companii.

De asemenea, se stabilește o schemă de remunerare pentru consumatori, în special companii, care ar primi bani în funcție de consumul lor total, fără a modifica stimulentele de reducere a consumului sau subminarea concurenței dintre furnizori. Sistemul ar urma să fie supravegheat de Comisia Europeană, care ar putea impune limite privind redistribuirea veniturilor companiilor.

Noile investiții se vor îndrepta către noi instalații de producere a energiei electrice sau investiții care vizează prelungirea substanțială a duratei de viață a acestora.

Mai multă energie regenerabilă

Proiectele de definiții ale președinției spaniole pentru viabilitatea economică a instalațiilor și modul în care veniturile sunt distribuite consumatorilor după ajustarea CfD nu se referă doar la energia nucleară. Acestea se referă, de asemenea, la energia eoliană, energia solară, energia geotermală și energia hidroelectrică fără rezervoare. Cu toate acestea, statele membre pot excepta instalațiile de energie regenerabilă la scară mică.

Marti, Parlamentul European a susținut o extindere semnificativă a generării de energie regenerabilă, solicitând ca

sursele regenerabile sa reprezinte cel putin 42,5% din energia utilizata în Uniunea Europeana pâna în 2030. Multe tari europene ar trebui sa-si majoreze semnificativ productia de energie din surse regenerabile pentru a îndeplini obiectivul. În Germania, de exemplu, ponderea energiilor regenerabile a fost de 20,4% în 2022, conform cifrelor guvernamentale.

Miercuri, la Strasbourg, presedintele Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, a anuntat si o serie de masuri viitoare pentru promovarea energiei eoliene, subliniind necesitatea de a accelera eliberarea autorizatiilor.

Înainte ca reforma pietei de electricitate sa intre în vigoare, tarile UE mai trebuie sa ajunga la un acord cu Parlamentul European.

Obiectivul este ca versiunea finala a reformei sa poata fi convenita cu Parlamentul European înainte de sfârșitul anului sau începutul lui 2024. De atunci, centrul de putere al UE va intra într-o faza pre-electorală, în contextul alegerilor pentru Parlamentul European din iunie 2024.

N. red.: Continutul articolului este bazat pe stiri ale agentilor AFP, ANSA, dpa, EFE, Europa Press, STA, participante în proiectul enr.